

Regeringens proposition

1984/85: 194

om nordiskt kultursamarbete m. m.;

beslutad den 11 april 1985.

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

LENA HJELM-WALLÉN

Propositionens huvudsakliga innehåll

I det år 1971 ingångna avtalet om nordiskt kulturellt samarbete ingår bestämmelser om en gemensam budget för det kultursamarbete som bedrivs inom Nordiska ministerrådets ram. Nordiska ministerrådet (kultur- och utbildningsministrarna) fastställde den 13 mars 1985 ett förslag till sådan budget för år 1986. I propositionen begärs 46 600 000 kr. för att täcka den svenska andelen av budgeten.

UTBILDNINGSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
Vid regeringssammanträde
1985-04-11

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden I. Carlsson, Sigurdsen, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Andersson, Bodström, Bodström, Göransson, Dahl, R. Carlsson, Thunborg, Wickbom

Föredragande: statsrådet Hjelm-Wallén

Proposition om nordiskt kultursamarbete m. m.

---

1 Inledning

I prop. 1984/85: 100 (bil. 10 s. 584) har regeringen föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, till *Nordiska ministerrådets kulturbudget* för budgetåret 1985/86 beräkna ett förslagsanslag av 46 500 000 kr. Jag tar nu upp denna fråga.

Avtalet mellan de nordiska länderna om kulturellt samarbete ingicks år 1971 och trädde i kraft den 1 januari 1972 (prop. 1971: 54, KrU 13, rskr 188). Avtalet föreskriver bl. a. en gemensam budget för kulturellt samarbete.

Nordiska ministerrådet har fastställt hur den gemensamma budgeten skall behandlas. För att få en anpassning i tiden till flertalet nordiska länders budgetordningar sammanfaller verksamhetsåret med kalenderåret. Detta medför att ministerrådet fastställer sitt budgetförslag så sent att det, trots att det bör behandlas under våren, inte kan föreläggas den svenska riksdagen inom den för avlämnandet av propositioner fastställda tiden (jfr. prop. 1972: 130 s 41, KrU 24, rskr 135).

Jag har i frågor som bereds av statsrådet Göransson samrått med honom.

2 Det nordiska kultursamarbetet

Genom det nordiska kulturavtalet har de nordiska länderna en formell ram för kultursamarbetet. Genom avtalet har också etablerats en organisa-

tion för detta samarbete med Nordiska ministerrådet som högsta beslutande organ och ett särskilt sekretariat – sekretariatet för nordiskt kulturellt samarbete – till ministerrådets förfogande.

Det bör dock understrykas att en mycket stor del av det nordiska samarbetet inom kulturavtalets områden – utbildning, forskning och allmänkultur – bedrivs direkt mellan enskilda människor, grupper och institutioner i de nordiska länderna. Ideella organisationer, myndigheter och liknande har ett omfattande kontaktnät med sina nordiska motsvarigheter. Detta samarbete finansieras endast till en begränsad del över den nordiska kulturbudgeten. Merparten av kostnaderna bärs direkt av de berörda. I många fall har kontakterna mellan nordiska myndigheter, organisationer och liknande haft sitt ursprung i verksamheter som bedrivs eller bedrivits genom sekretariatet för nordiskt kulturellt samarbete.

I stora drag överensstämmer de övergripande nationella prioriteringarna inom framförallt utbildning och forskning mellan de nordiska länderna. I alla de nordiska länderna arbetar man således med bl. a. frågor rörande datautbildning. Genom samarbete avseende t. ex. programvarufrågor kan de nordiska länderna gemensamt finna lösningar på problem som för vart och ett av dem blir kostsamma. Nordiskt samarbete kan vidare förbättra ett enskilt lands möjligheter att tillgodose kvantitativt små men kvalitativt viktiga utbildningsbehov, inom t. ex. yrkesutbildningens och högskoleutbildningens område. Utöver detta samarbete är frågor rörande lärar- och studerandekontakter av stor vikt.

Möjligheterna för högskolestuderande att byta studieort inom Norden är formellt väl tillgodosedda, men de reella möjligheterna att t. ex. få tillgodoräkna sig studieresultat i ett annat nordiskt land är ännu begränsade. Enskilda lärares insatser m. m. kan berikas om de ges möjligheter att inhämta erfarenheter från bl. a. andra institutioner i Norden. En förutsättning för ett fungerande samarbete är dock att det finns ett engagemang bland de deltagande institutionerna.

Nordiska ministerrådet (samarbetsministrarna) beslutade i december 1984 att tillsätta en utredning om "Nordbors rättigheter", som bl. a. skall kartlägga om regler om medborgarskap medför en sämre ställning vid vistelse eller bosättning i annat nordiskt land än det egna. Kartläggningen genomförs under 1985. Utbildningsområdet är ett av de områden som skall analyseras.

Vad gäller det allmänkulturella området kommer tyngdpunkten i samarbetet mellan myndigheter även i framtiden att i första hand ligga på åtgärder som syftar till att främja den kulturella gemenskapen. Kulturbegreppets mångfald och önskvärdheten att stärka denna mångfald även på ett nordiskt plan leder lätt till en splittring av de begränsade resurserna.

Av särskilt intresse i detta sammanhang är det pågående arbetet med ett nordiskt radio- och TV-samarbete via satellit m. m.

Nordiska ministerrådet – i sammansättningen kultur-, kommunikations-

och industriministrarna – beslut den 27 mars 1982 med deltagande av Finlands, Islands, Norges och Sveriges regeringar att, som ett led i utvecklingen av ett nordiskt radio- och TV- samt telesamarbete baserat på överföring via ett satellitsystem, genomföra en studie av ett sådant system. Ministerrådets beslut fogades som bilaga till prop. 1981/82: 200 om nordiskt kultursamarbete m. m. De tre beredningsgrupper som ministerrådet tillsatt, en för programfrågor, en för teknik-ekonomiska frågor och en för juridiska frågor avlämnade sina rapporter i augusti 1984.

Under hösten 1984 bedrevs förhandlingar de deltagande länderna emellan om det nordiska TV-samarbetet. Enighet kunde därvid uppnås om programsamarbetet. Någon ekonomisk uppgörelse kunde däremot inte träffas före Nordiska rådets 33:e session.

Nordiska rådets kulturutskott har i uttalande över ministerrådets meddelande om förhandlingsläget förutsatt att ett slutligt förslag om radio- och TV-samarbete via Tele-X utarbetas i brådskande ordning och att ett sådant förslag föreläggs Nordiska rådet senast den 15 maj 1985. Utskottet förutsätter att förslaget även innehåller uppgifter om hur programservicen till Island skall genomföras, att förslaget beaktar det kommande ljudradiosamarbetet och att man i förslaget utgår från att samarbetet är avsett att bli permanent. Utskottet ansluter sig till det redovisade önskemålet om dansk medverkan i projektet.

Efter Nordiska rådets session har förhandlingarna om TV- samarbetet upptagits på nytt.

3 Nordiska ministerrådets kulturbudget

3.1 Inledning

Den gemensamma nordiska kulturbudgeten omfattar kostnader för fyrtioalet nordiska institutioner och samlarbetsorgan samt för vissa permanenta och tidsbegränsade projekt. Dessutom utgår bidrag ur kulturbudgeten till verksamhet inom vissa organisationer m. m.

Utöver vad som upptas inom Nordiska ministerrådets kulturbudget bestrider de nordiska länderna, inom ramen för resp. nationella budget, kostnader för en rad andra nordiska ändamål, bl. a. av bilateral karaktär. De svenska bidragen till sådana ändamål har till största delen förts upp under åttonde huvudtitelns anslag H 6. Bilateralt nordiskt kultursamarbete m. m. (prop. 1984/85: 100 bil. 10, s. 584–588).

Enligt det nya reglementet för Nordiska ministerrådets budget (allmän budget och kulturbudget), beslutat av Nordiska ministerrådet i juni 1983, fastställer ministerrådet budgeten i mars månad under förbehåll av de nationella parlamentens godkännande.

När det gäller budgetförslaget för år 1986 har, liksom för tidigare år, en försöksordning tillämpats i syfte att ge Nordiska rådet större möjligheter till inflytande över budgeten. Nordiska ministerrådet (kultur- och utbildningsministrarna) fastställde således i slutet av januari 1985 ett förslag till kulturbudget, vilket därefter behandlades av Nordiska rådets kulturutskott och av rådet vid dess 33:e session.

Den 13 mars 1985 fastställde Nordiska ministerrådet (kultur- och utbildningsministrarna) ett förslag till kulturbudget för år 1986. Detta innebar vissa förändringar jämfört med tidigare förslag, där man nu tillgodosåg en del av de synpunkter som framfördes i Nordiska rådet.

Förslag till budget för övriga samarbetsområden fastställdes av Nordiska ministerrådet (samarbetsministrarna) den 27 mars 1985. Frågor i anslutning till detta har tidigare denna dag anmälts av statsrådet Leijon.

I det följande redogör jag för Nordiska ministerrådets förslag till kulturbudget och för verksamheten 1984 i vissa frågor som ansluter till detta.

3.2 Verksamheten inom kulturavtalets organ under åren 1984 och 1985

En utförlig redogörelse för kultursamarbetet under år 1984 har lämnats i ministerrådets berättelse rörande det nordiska samarbetet till Nordiska rådets 33:e session 1985 (dokument C 1/1985 i det nordiska trycket). Jag tar därför här endast upp några huvudpunkter i verksamheten under år 1984.

Arbetsformerna i det nordiska samarbetet

Vid Nordiska rådets 32:a session antog rådet en rekommendation (rek nr 15/1984) där ministerrådet anmodas att lägga fram förslag rörande ministerrådets verksamhet som utredningen om arbetsformerna i nordiskt samarbete ger upphov till. Förslaget innebär bl. a. för ministerrådets del att de nuvarande båda budgetarna slås samman och att ministerrådets båda sekretariat omorganiseras i ett gemensamt sekretariat.

En ändring av de organisatoriska formerna för det nordiska samarbetet kräver vissa justeringar i de nordiska samarbetsavtalen som senare kommer att föreläggas riksdagen.

I ministerrådets förslag till Nordiska rådets 33:e session ingår förslag om ändringar av det nordiska kulturavtalet. Innebörden härav är att det skall vara ministerrådet i sammansättningen kultur- och utbildningsministrarna som fattar de beslut som krävs för att förverkliga avtalets syfte. Samma ministerråd skall tillsätta kommittéer och arbetsgrupper med särskilda uppdrag. Ministerrådet skall också låta utarbeta och fatta beslut om budgetförslaget för de gemensamma institutionerna, programmen och verksamheterna inom en totalram som en del av den samlade nordiska budgeten. En utförligare redogörelse för förslaget har denna dag lämnats av statsrådet Leijon.

Nordisk handlingsplan för ekonomisk utveckling och full sysselsättning

Vid Nordiska rådets session 1985 lade ministerrådet (finansministrarna) fram en handlingsplan för ekonomisk utveckling och full sysselsättning för vilken statsrådet Leijon tidigare i dag redogjort. I planen förekommer två projekt vilka har direkt anknytning till det nordiska kulturella samarbetet och vilka också förutsätts finansieras över den nordiska kulturbudgeten för 1986.

Det ena projektet avser uppbyggnad av det s.k. NORDUNET, ett kommunikationssystem för forskarsamverkan. Projektet avser bl.a. att skapa bättre möjligheter för kommunikation mellan nordiska universitet och forskningsinstitutioner. För att Nordunet-projektet skall kunna genomföras krävs både resurser från nationella källor och gemensamma nordiska medel.

Det andra projektet rör flaskhalsproblem, kopplingen mellan utbildnings- och arbetsmarknadspolitik. En förstärkning och modernisering av arbetsmarknadsutbildningarna är viktig. I syfte att åstadkomma en förbättring planeras ett projekt som består av en kartläggning av behoven samt i ett senare led en samordning och modernisering av utbildningskapaciteten på vissa områden. Mellan existerande nordiska organ utvecklas ett samarbete om vuxenutbildning, bl.a. vidareutbildning av lärare på teknologiskt avancerade områden. Nya former för samarbete mellan arbetsmarknadens parter, utbildningsmyndigheter och arbetsmarknadsmyndigheter bör prövas genom olika pilotprojekt.

Handlingsprogram på datateknologiområdet

Nordiska ministerrådet (kultur- och utbildningsministrarna) har tillsatt en styrgrupp för den del av den nordiska handlingsplanen för datateknologi som faller inom kulturavtalets område. Handlingsplanen för datateknologi godkändes av ministerrådet i juni 1984. Styrgruppen har startat planläggning och genomförande av en rad verksamheter som t. ex. datateknologi i samhällsämnena för 16–19-åringar, kunskapsförmedling 1995, datateknologi i undervisning i främmande språk, m. m.

Information i utlandet om de nordiska ländernas kulturliv

Samnordiska arrangemang på kulturområdet tilldrar sig ett stort och växande intresse från utlandet. Nordiskt kulturliv har därmed fått ökade möjligheter att bli presenterat utomlands och därigenom också bli föremål för internationell debatt och påverkan.

Mot bakgrund av framgångarna 1983 i USA med de olika utställningsprojekt m. m. som ingick i Scandinavia Today har den ledningsgrupp som bildades för Scandinavia Today ombildats i syfte att fungera som rådgivande organ i frågor som rör samnordisk kulturinformation i utlandet. Gruppen studerar olika möjligheter att genomföra gemensamma kulturprojekt. Flera alternativ har därvid nämnts. Bl.a. undersöks förutsättningarna för ett nordiskt projekt i Japan.

Ministerrådet har vidare beslutat avsätta medel för visning av en utställning av sekelskifteskunst i London, Döselldorf och Paris under åren 1986–87.

Utbildning

I maj 1984 träffades en överenskommelse om gemensam nordisk arbetsmarknad för lärare i grundskolan. En arbetsgrupp med en representant för vart och ett av de nordiska ländernas utbildningsdepartement (motsvarande) arbetar vidare med frågan att utvidga möjligheterna till en gemensam nordisk arbetsmarknad för vissa grupper av ämneslärare i grundskolan och gymnasiet.

Ledningsgruppen för Nordiska samarbetet inom skolområdet driver projekt inom flera områden inom det pedagogiska FoU-området. Ett nytt projekt som startade hösten 1984 behandlar specialundervisningen. Med utgångspunkt i förslag som presenterats i rapporten "En skola för alla" har man tagit upp övergången från grundskola till gymnasium och problematiken kring försummade eller avbrutna studier.

Tillsammans med Nordiska arbetsmarknadsutskottet (NAUT) driver ledningsgruppen ett projekt om vägledning för unga vid övergång från skola till arbetsliv.

Under år 1984 har ministerrådet beslutat lägga ned den rådgivande kommittén för utbildning i samband med att dess ledamöters mandatperiod löpte ut. I anslutning till detta beslut har ministerrådet beslutat bl. a. att utveckla samarbetet avseende vuxenutbildningen.

Ministerrådet har önskat bidra till ett nordiskt samarbete beträffande datateknologisk programvaruproduktion på skolområdet. En särskild grupp har tillsatts för denna uppgift. Verksamheten skall omfatta såväl förskola och grundskola som yrkesutbildning och lärarutbildning. Arbetsuppgifterna gäller bl. a. distribution, kravspecifikation och utvärdering av programvara.

Forskning

Nordiska forskningspolitiska rådet (FPR) har beslutat att tillsammans med Nordiska samarbetsorganet för teknisk-vetenskaplig forskning (Nordforsk) genomföra ett projekt om utvärdering av pågående forskning, som skall resultera i en metodhandbok. FPR har tagit initiativ till att den forskning som vissa av institutionerna under kulturavtalet utför utvärderas. Det gäller Nordiska vulkanologiska institutet (Nordvulc), Nordiska institutet för samhällsplanering (Nordplan) och Centralinstitutet för nordisk asienforskning (CINA). Förutom verksamhetens kvalitet kommer dessa utvärderingar bl. a. att beröra institutionernas betydelse för forskarutbildningen samt deras samarbete med andra nordiska och nationella organ.

FPR har i samråd med styrelsen för Nordiska forskarkurser vänt sig till universitet och högskolor samt forskningsråd i Norden med förslag om en utvidgad försöksverksamhet med systematiserade nordiska forskarkurser. Vidare har planering inletts av försök med nordiska kurser på bl. a. teknik- och vårdforskningsområdet.

FPR har inletts ett arbete med en analys av forskningsinsatserna inom ministerrådsbudgetarna. Avsikten är att göra en övergripande forskningspolitisk bedömning som kan nyttjas av ministerrådet i samband med beslut om långsiktiga prioriteringar.

Under år 1984 har FPR arrangerat två nordiska forskarsymposier kring datateknologiska frågor.

Flera forskningsområden är i dag så små eller specialiserade att behovet av forskare är begränsat. Detta minskar möjligheterna för varje land att bygga upp och upprätthålla en tillräckligt omfattande forskning. Ministerrådet har därför beslutat att i kulturbudgeten för år 1985 anslå ytterligare medel till de nordiska forskarkurserna motsvarande två kurser, så att kursprogrammet för år 1985 omfattar minst 21 kurser. Samtidigt har ministerrådet förstärkt de av forskarkursernas styrelse administrerade stödordningarna Nordiska forskarstipendier och forskarsymposier med 250 000 DKK.

Kultur

En viktig uppgift för det nordiska kultursamarbetet är att upprätthålla och utveckla de kulturella förbindelserna mellan de områden som av geografiska och etniska skäl har en egen eller särpräglad kultur och det övriga Norden.

En utredning av det åländska kulturlivet och dess relationer till det övriga Norden har genomförts på uppdrag av ministerrådet. Syftet med utredningen var att få underlag för en bedömning av förutsättningarna för ett Nordens institut på Åland. Remissbehandling har genomförts av undervisningsministeriet i Finland.

Ministerrådet beslutade därefter i juni 1984 att inrätta ett Nordens institut på Åland från den 1 januari 1985. Kostnaderna för driften skall fördelas mellan den nordiska kulturbudgeten och Ålands landsskapsstyrelse. Samtidigt har ministerrådet fastställt stadgar för institutet. Ministerrådet kommer att utse verksamhetsledare under år 1985.

Ministerrådet startade år 1983 en utredning om utvecklingen av kulturförbindelserna mellan Grönland och det övriga Norden. Utredningen presenterades under år 1984 och ministerrådet beslutade vid sitt möte i september att utredningen skulle publiceras och distribueras till relevanta institutioner samt att den skulle sändas på remiss. Ministerrådet avser att efter remissbehandlingen fatta beslut om ev. genomförande av de förslag som presenteras i utredningen.

Stödet till folkrörelserna omfattar tre poster på den nordiska kulturbudgeten: nordiskt ungdomssamarbete, nordiskt folkbildningssamarbete och nordiskt idrottssamarbete. Ministerrådet har beslutat – med anledning av FN:s ungdomsår 1985 – att i kulturbudgeten för år 1985 anslå 925 000 DKK utöver ordinarie anslag till ungdomsarbetet. Ministerrådet beslutade i september 1984 att stödordningen för idrottssamarbetet från och med år 1985 också skall omfatta samiskt idrottssamarbete.

Stödet till samiska kulturaktiviteter av engångskaraktär har fördubblats från år 1983 till år 1984. Stödet uppgår nu till 400 000 DKK. Till detta kommer att ministerrådet beslutat om en försöksverksamhet för utveckling av det samiska kulturlivet. För ändamålet har en särskilt sakkunnig anställts för en treårsperiod från år 1984. För verksamheten har ytterligare 400 000 DKK anvisats under år 1984. Detta innebär att det samlade stödet på den nordiska kulturbudgeten till samiskt kulturliv ökats från 200 000 DKK år 1983 till 800 000 DKK år 1984.

3.3 Nordiska ministerrådets förslag till kulturbudget för år 1986

För år 1986 har i anslagsframställningar m. m. för den nordiska kulturbudgeten begärts cirka 185 miljoner danska kr. Ministerrådet (kultur- och utbildningsministrarna) fattade den 13 mars 1985 beslut om ett förslag till kulturbudget för år 1986 som omsluter 160 074 000 danska kr.

Vissa intäkter i form av räntor och interna avgifter för kultursekretariatet beräknas därvid uppgå till 6 285 000 danska kr. Vidare har lönekostnaderna beräknats i 1984 års nivå och den ökning av lönekostnaderna som kommer att ske genom nya löneavtal förutsätts bli täckt genom en reserv. Preliminärt har denna reserv beräknats till 9 792 000 danska kr. Den avses också kunna användas till pris- och valutajusteringar.

För de institutioner och projekt som ligger i annat land än Danmark har *omräkningen till danska kr. gjorts enligt de valutakurser som gällde den 1 november 1984.* Det har förutsatts att de institutioner m. m. som omfattas av budgeten garanteras anslag i sin huvudsakliga utgiftsvaluta omräknad efter dessa valutakurser.

En översikt av ministerrådets budgetförslag bör fogas till regeringsprotokollet i detta ärende som *bilaga*.

3.4 Föredragandens överväganden

Inför den planerade sammanslagningen av Nordiska ministerrådets budgetar och sekretariat har det från olika håll uttryckts farhågor att kultursamarbetet skulle ges lägre prioritet i en sammanslagen organisationsstruktur. Det har bl. a. funnits en oro att kultursamarbetet skulle förlora på att det skapas ett gemensamt sekretariat.

Jag är i detta avseende mer optimistisk. Jag anser att den nya organisationen kan skapa nya och bättre möjligheter att utveckla samarbetet. Kultursamarbetet kan tillföras nya erfarenheter och får större möjligheter att motta impulser från den övriga verksamheten. Kultur- och utbildnings-samarbetet skall självfallet också berika och stimulera övriga sektorer av det nordiska samarbetet. Kultursamarbetet utgör en viktig förbindelselänk mellan länderna, men det har samtidigt ett betydande egenvärde. På väsentliga områden har även synpunkter från företrädare för kultursamarbetet beaktats vid utformningen av den nya ordningen.

Stora resurskrav ställs på den nordiska kulturbudgeten. Jag vill därför erinra om vad som anfördes vid min anmälan av prop 1983/84: 181 om Nordiska ministerrådets kulturbudget för år 1985 angående vikten av att nya och angelägna behov inom det nordiska kulturavtalets ram tillgodoses genom omfördelning av befintliga resurser. Nordiska rådets kulturutskott har också vid flera tillfällen tagit upp frågan om möjligheten att göra omprioriteringar mellan institutioner, som finansieras över den nordiska kulturbudgeten, och mellan nordisk och nationell finansiering av vissa sådana institutioner. Vid Nordiska rådets 33:e session i Reykjavik 1985 anförde jag bl. a. att det finns en fara att kulturbudgeten blir alltför låst och att budgetdiskussionerna mer handlar om fördelning av medel till givna ändamål än prioritering och val mellan mer eller mindre angelägna insatser.

Mot bakgrund av den beslutade sammanslagningen av budgetar, vilket innebär att 1986 års kulturbudget är den sista särskilda nordiska kulturbudgeten, finns det anledning att se över möjligheterna att åstadkomma en nordisk budget som bl. a. vad avser verksamhet som omfattas av kulturavtalet ger möjlighet att tydligare uttrycka prioriteringar i det nordiska samarbetet.

Det bör dock samtidigt framhållas att möjligheterna till reella omfördelningar är begränsade. En stor del av kulturbudgetens kostnader utgörs av fasta kostnader som inte kan omfördelas med mindre man helt avvecklar vissa verksamheter.

Vad som däremot kan göras är att försöka skapa färre anslagsposter på den del av den kommande gemensamma nordiska budgeten som täcker det kulturella samarbetet. Flera anslagsposter tar i dag upp likartade ändamål. Dessa borde kunna slås samman vilket bl. a. skulle skapa en större rörlighet och översiktlighet. Inom det allmänskulturella området har det byggts upp stödordningar för praktiskt taget varje konstnärlig uttrycksform liksom för folkbildningsrörelser och ungdomsorganisationer. En omprövning av stödet till vissa aktiviteter kan behöva göras i syfte att åstadkomma koncentrerade insatser på vissa områden under vissa perioder, vilket torde vara mer meningsfullt än en strävan att kontinuerligt täcka alla.

Jag tillstyrker för svensk del Nordiska ministerrådets budgetförslag. Nordiska ministerrådet bör inom den överenskomna ramen kunna göra de

ändringar av förslaget som till följd av uppkommande förhållanden kan krävas fram till budgetårets ingång.

Ländernas bidrag till Nordiska ministerrådets budgetar beräknas enligt en särskild fördelningsnyckel, som fastställs för varje år. Nordiska ministerrådet (samarbetsministrarna) har fastställt ny fördelningsnyckel för 1986 års budgetar. En redogörelse för principerna härför har tidigare denna dag lämnats av statsrådet Leijon. Sveriges andel av budgeten för år 1986 är något mindre än för 1985. Andelen uppgår till 37,2%.

4 Anslagsberäkning för budgetåret 1985/86

H 5 Nordiska ministerrådets kulturbudget

1983/84 Utgift	40 357 089
1984/85 Anslag	46 500 000
1985/86 Förslag	46 600 000

Nordiska ministerrådets förslag till budget för år 1986 uppgår till 153 789 000 danska kr., inkl. en reserv för att täcka bl.a. automatiska löneökningar från 1984 års nivå.

Reserven har preliminärt beräknats till ca 9,8 milj. danska kr. Jag utgår från detta belopp vid anslagsberäkningen. I den mån detta belopp inte är tillräckligt bör anslaget få överskridas.

Därtill kommer projekt inom ramen för handlingsplanen för ekonomisk tillväxt och full sysselsättning, vilka är kostnadsberäknade till 4 565 000 danska kr. De totala kostnaderna för kultursamarbetet för år 1986 uppgår därmed till 158 354 000 danska kr.

Jämfört med 1985 års budget, till vilken anvisades 141,6 milj. danska kr., är ökningen ca 12%, varav ca 5% avser pris- och löneomräkningar samt valutakursförändringar. De båda projekten i den särskilda handlingsplanen för ekonomisk tillväxt och full sysselsättning medför en ökning med ca 3%. Det framlagda budgetförslaget medger således en ytterligare aktivitetsoökning på ca 3%.

Den svenska andelen av anslaget till 1985 års nordiska kulturbudget beräknar jag till 37,2% av 158 354 000 danska kr., vilket enligt växelkursen den 1 november 1984 motsvarar 46 600 000 svenska kr.

Medlen bör anvisas i statsbudgeten för budgetåret 1985/86. Eftersom Nordiska ministerrådets kulturbudget avser kalenderåret 1986 torde en del av det svenska bidraget komma att utbetalas först hösten 1986. Regeringen bör därför kunna medge att sådana utbetalningar som görs efter den 1 juli 1986 belastar motsvarande anslag i statsbudgeten för budgetåret 1986/87 inom den av riksdagen godtagna ramen för år 1986.

5 Hemställan

Med hänvisning till vad jag har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. för Sveriges del godkänna Nordiska ministerrådets förslag till kulturbudget för år 1986,
2. till *Nordiska ministerrådets kulturbudget* för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 46 600 000 kr.

Ärendet bör behandlas under innevarande riksmöte.

6 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

Nordiska ministerrådets förslag till Nordiska ministerrådets kulturbudget för verksamhetsåret 1986 (1 000-tal danska kr).

Verksamhetsområde	1985 Anslag	1986 Förslag
<i>Utbildning</i>	14 179	15 020
Nordens folkliga akademi	4 157	4 700
Nordiskt skolsamarbete	1 664	1 697
Nordiskt vuxenutbildningssamarbete	491	501
Nordisk journalistkursus	1 166	1 193
Nordiskt språksekretariat	1 260	1 367
Nordiskt språk- och informationscentrum	1 972	2 257
Nordiska högskolan för hushållsvetenskap	828	1 006
Bidrag till nordisk federation för medicinsk undervisning	600	612
Bidrag till Nordisk kursverksamhet på utbildningsområdet	2 041	1 697
<i>Forskning</i>	52 846	57 411
Nordiskt kollegium för marinbiologi	1 057	953
Nordiska institutet för teoretisk atomfysik	12 367	13 463
Nordiska institutet för folkdiktning	1 416	1 812
Nordiska institutet för sjöväg	2 011	2 054
Nordiska geoeckursioner till Island	513	569
Nordiskt kollegium för ekologi	611	675
Centralinstitutet för nordisk asienforskning	3 507	3 686
Nordiskt kollegium för fysisk oceanografi	1 125	1 266
Nordiska samarbetskommittén för arktisk medicinsk forskning	1 206	1 347
Nordiska samarbetskommittén för internationell politik	1 011	1 097
Nordiskt samarbetsorgan för vetenskaplig information – NORDINFO	4 668	5 136
Nordiska forskarkurser	4 593	4 910
-forskarstipendier	1 350	1 517
-forskar symposier	1 065	1 308
Nordiskt vulkanologiskt institut	3 284	3 427
Nordiska samarbetskommittén för acceleratorbaserad forskning	586	572
Nordisk dokumentationscentral för masskommunikationsforskning – NORDICOM	722	572
Nordiska institutet för samhällsplanering	5 241	5 972
Nordiskt forskningspolitiskt råd	3 952	4 744
Bidrag till nordiska sommaruniversitetet	1 629	1 476
Bidrag till Nordiska samfundet för Latinamerikaforskning	309	325
Nordiska kommittén för öststatsforskning	353	379
<i>Allmänt kulturell verksamhet</i>	35 632	40 596
Nordens Hus i Reykjavik ¹	3 419	3 676
Nordiskt teatersamarbete		
-gästspelsutbyte och vidareutbildning	3 906	3 911
-bidrag till Nordiska amatörteaterrådet	484	494
Nordiska rådets litteraturpris	405	413
Nordiska rådets musikpris ¹	0	202
Nordiskt musiksamarbete – NOMUS	2 142	2 150
Nordiskt samiskt institut	5 617	6 062

¹ Utdelas vartannat år.

Verksamhetsområde	1985 Anslag	1986 Förslag
<i>Nordiskt folkrörelsesamarbete</i>		
-ungdomssamarbete	2 740	2 995
-folkbildningssamarbete	2 164	2 207
-idrottssamarbete	856	873
Stöd till översättning av grannlandslitteratur	1 800	1 886
Nordiskt konstcentrum	5 078	6 349
Nordiska filmkurser	364	371
Nordiskt filmsamarbete	0	1 200
Nordens Hus på Färöarna	5 630	6 112
Nordiska institutet på Åland	0	571
Bidrag till Nordiska konstförbundet	385	417
Bidrag till Nordiska författarkurser	191	205
Skandinavisk förening i Rom	214	248
Nordkalottmuseet	237	254
Projekt inom handlingsplanen för ekonomisk tillväxt och full sysselsättning	0	4 565
Sekretariatet för nordiskt kulturellt samarbete	10 355	11 649
Ministerrådets dispositionsmedel	8 701	8 712
Nordiska kulturfonden	10 300	10 609
Valuta-, prisjusterings- och lönereserv	9 600	9 792
Summa	141 613	158 354